Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

4. juuni 2020*

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Väidetav abi – Otsus algatada ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud menetlus – Korraldus peatada asjaomaste meetmete kohaldamine – Korralduse õiguspärasuse tingimused

Kohtuasjas C-456/18 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 12. juulil 2018 esitatud apellatsioonkaebus,

Ungari, esindajad: M. Z. Fehér ja G. Koós,

hageja,

keda toetab:

Poola Vabariik, esindajad: B. Majczyna, M. Rzotkiewicz ja A. Kramarczyk,

menetlusse astuja apellatsioonimenetluses,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn, P.-J. Loewenthal, V. Bottka ja K. Talabér-Ritz,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot (ettekandja), Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta esimese koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud M. Safjan, L.S. Rossi ja C. Toader,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikku menetlust ja 26. septembri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 16. jaanuari 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: ungari.

otsuse

1 Ungari palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 25. aprilli 2018. aasta otsus Ungari *vs.* komisjon (T-554/15 ja T-555/15, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2018:220), millega viimane jättis rahuldamata tema hagid nõudega tühistada esiteks komisjoni 15. juuli 2015. aasta otsus C(2015) 4805 final Riigiabi SA.41187 (2015/NN) – Ungari – ravikindlustusmaks tubakatööstuses (ELT 2015, C 277, lk 24) ning teiseks komisjoni 15. juuli 2015. aasta otsus C(2015) 4808 final Riigiabi SA.40018 (2015/C) (ex 2014/NN) – 2014. aasta muudatusettepanek – Ungari toiduahela järelevalvetasu (ELT 2015, C 277, lk 12) (edaspidi „vaidlusalused otsused“), kuivõrd neis on tehtud korraldus peatada vastavalt tubakatööstuse ettevõtjate ravikindlustusmaksete ning investeeringute korral Ungari toiduahela järelevalvetasu progresseeruvate maksumäärade kohaldamine, nagu need tulenevad 2014. aasta XCIV seadusest tubakatööstuse ettevõtjate ravikindlustusmaksu kohta ning 2008. aasta XLVI seaduse toiduahela ja selle ametliku järelevalve kohta 2014. aasta muudatusest.

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), muudetud nõukogu 22. juuli 2013. aasta määrusega (EL) nr 734/2013 (ELT 2013, L 204, lk 15), (edaspidi „määrus nr 659/1999“), põhjenduses 12 on öeldud järgmist:

„ebaseadusliku abi juhtudel peaks komisjonil olema õigus hankida kogu vajalik teave, mis võimaldaks tal otsust teha, ja vajaduse korral viivitamata taastada moonutusteta konkurents; seepärast peab komisjonil olema võimalik võtta kõnealuse liikmesriigi suhtes ajutisi meetmeid; need meetmed võivad olla teabe esitamise, abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldused; juhul kui ei järgita teabe esitamise korraldust, peaks komisjonil olema võimalus teha otsus kättesaadava teabe põhjal, ning kui ei järgita abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldusi, anda asi otse Euroopa Kohtusse vastavalt [ELTL artikli 108] lõike 2 teisele lõigule“.

3 Selle määruse artiklis 3 „Kavatsetud meetmete rakendamiskeeld“ on sätestatud järgmist:

„Vastavalt artikli 2 lõikele 1 ei kehtestata seda abi, millest tuleb teatada, enne kui komisjon on teinud või kui loetakse, et ta on teinud sellist abi lubava otsuse.“

4 Nimetatud määruse artiklis 4 „Teatise esialgne uurimine ja komisjoni otsused“ on sätestatud järgmist:

„1. Komisjon vaatab teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud. Ilma et see piiraks artikli 8 kohaldamist, teeb komisjon otsuse vastavalt lõigetele 2, 3 või 4.

2. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme [sise]turuga kokkusobivuse kohta ei ole ilmnenud mingeid kahtlusi, kuivõrd see jääb [ELTL artikli 107 lõike 1] reguleerimisalasse, otsustab ta, et nimetatud meede sobib [sise]turuga kokku (edaspidi „vastuväidete esitamata jätmise otsus“). Otsuses tuleb täpsustada, millist asutamislepingu erandit on kohaldatud.

4. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme [sise]turuga kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada [ELTL artikli 108 lõikes 2] sätestatud menetluse (edaspidi „ametliku uurimismenetluse algatamise otsus“).

[…]“.

5 Määruse nr 659/1999 III peatükk „Ebaseadusliku abiga seotud menetlus“ sisaldab artikleid 10–14. Selle määruse artiklis 10 on ette nähtud järgmist:

„1. Ilma et see piiraks artikli 20 kohaldamist, võib komisjon omal algatusel kontrollida mis tahes allikast väidetava ebaseadusliku abi kohta saadud teavet.

[…]

2. Vajaduse korral taotleb komisjon teavet kõnealuselt liikmesriigilt. […]“.

6 Nimetatud määruse artiklis 11 „Abi maksmise peatamise või abi ajutise tagastamise korraldus“ on sätestatud järgmist:

„1. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriigilt nõutakse ebaseadusliku abi peatamist, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja [sise]turu kokkusobivuse kohta (edaspidi „abi maksmise peatamise korraldus“).

2. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriiki kohustatakse ebaseaduslikku abi ajutiselt tagasi nõudma, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja ühisturu kokkusobivuse kohta (edaspidi „abi tagastamise korraldus“), kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

– vastavalt kehtivale tavale ei ole kahtlusi, et asjaomane meede on oma olemuselt abi;

– on vaja kiiresti tegutseda, ja

– on tõsine oht, et konkurendile tehakse olulist ja korvamatut kahju.

Tagastamisnõue kehtestatakse vastavalt artikli 14 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud menetlusele. Pärast abi tegelikku tagastamist teeb komisjon otsuse tähtaja jooksul, mis kehtib abi puhul, millest tuleb teatada.

Komisjon võib anda liikmesriigile loa maksta seoses abi tagastamisega asjaomasele firmale ettevõtte päästmisabi.

Käesoleva lõike sätteid kohaldatakse ainult sellise ebaseadusliku abi suhtes, mida rakendatakse pärast käesoleva määruse jõustumist.“

7 Sama määruse artiklis 12 „Korralduse täitmata jätmine“ on sätestatud järgmist:

„Kui liikmesriik ei täida korraldust abi maksmise peatamise või tagastamise kohta, võib komisjon sel ajal, kui ta asja talle kättesaadava teabe põhjal läbi vaatab, anda see otse Euroopa Ühenduste Kohtusse ja taotleda, et korralduse täitmata jätmine tunnistataks asutamislepingu rikkumiseks.“

8 Määruse nr 659/1999 artikli 13 lõikes 1 on ette nähtud:

„[v]õimaliku ebaseadusliku abi kontrollimise põhjal tuleb teha otsus vastavalt artikli 4 lõigetele 2, 3 või 4. Kui otsustatakse algatada ametlik uurimismenetlus, lõpetatakse menetlus artiklis 7 ettenähtud otsusega. Kui liikmesriik ei järgi teabe esitamisega seotud korraldust, tehakse see otsus kättesaadava teabe põhjal.“

Vaidluste taust

9 Ungari parlament kehtestas 2014. aasta XCIV seadusega tubakatööstuse ettevõtjate ravikindlustusmaksu kohta uue maksu, mida kogutakse progressiivse määra alusel nende ettevõtjate aastakäibelt, kelle aastakäive on vähemalt 50% tubakatoodete tootmise või nendega kauplemise käibest. Ta muutis 2008. aasta XLVI seaduse toiduahela ja selle ametliku järelevalve kohta 2014. aasta muudatusega progressiivseks ka toiduahela inspekteerimislõivu, mida kogutakse esmatarbekaupu turustavate kaupluste käibelt.

10 Komisjon teatas vastavalt 17. märtsi ja 13 aprilli 2015. aasta kirjadega Ungari ametiasutustele, et tema arvates esiteks toiduahela inspekteerimislõivu progresseeruv määr ja teiseks ravikindlustusmaksete määr ja ravikindlustusmaksete vähendamine investeeringute korral viivad selleni, et sarnases olukorras olevaid ettevõtjaid koheldakse erinevalt, ning nende meetmete kohta võib seega leida, et nendega antakse siseturuga kokkusobimatut riigiabi. Komisjon viitas mõlemas kirjas võimalusele teha Ungarile määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel abi maksmise peatamise korraldus ja palus tal esitada oma märkused sellise korralduse võimaliku tegemise kohta. Ungari ametiasutused vastasid 16. aprilli ja 12. mai 2015. aasta kirjadega, et nende arvates ei kujuta asjaomased meetmed endast riigiabi.

11 Komisjon algatas vaidlusaluste otsustega kummaski kohtuasjas esiteks ELTL artikli 108 lõike 2 alusel ametliku uurimismenetluse ja tegi teiseks määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel Ungarile korralduse peatada kõnealuste maksumeetmete kohaldamine.

12 Komisjon võttis 4. juulil 2016 vastu kaks otsust, millega lõpetati ametlik uurimismenetlus ja milles ta leidis, et vaidlustatud meetmed on õigusvastased ja siseturuga kokkusobimatud.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

13 Ungari esitas Üldkohtu kantseleisse 25. septembril 2015 saabunud hagiavaldustega hagi iga vaidlusaluse otsuse peale, kuivõrd neis oli ette nähtud vastavalt ravikindlustusmaksete ja toiduahela inspekteerimislõivu progresseeruva maksumäära kohaldamise peatamine ning ravikindlustusmaksete investeeringute puhul vähendamise peatamine.

14 Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega need hagid rahuldamata.

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

15 Ungari palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, rahuldada tema esimeses kohtuastmes esitatud nõuded ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

16 Euroopa Kohtu presidendi 15. oktoobri 2018. aasta otsusega lubati Poola Vabariigil astuda Ungari nõuete toetuseks menetlusse.

17 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, mõista kohtukulud välja Ungarilt ja mõista menetlusse astumisega seotud kohtukulud välja Poola Vabariigilt.

Apellatsioonkaebus

Apellatsioonkaebuse vastuvõetavus

18 Komisjon heidab Ungari valitsusele asja läbivaatamist takistava asjaoluna ette, et viimane ei ole selgelt ja ühemõtteliselt esitanud väiteid, millele ta tugineb; et ta ei ole täpsustanud kõiki tema vaidlustatud kohtuotsuse punkte, millele ta vastu vaidleb; et ta piirdub suures osas esimeses kohtuastmes juba esitatud ja Üldkohtu poolt tagasi lükatud väidete ja argumentide kordamisega; et ta kritiseerib eelkõige komisjoni vaidlusaluste otsuste põhjendusi, mitte aga vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, ning et tema eesmärk on tegelikult saavutada, et vaadataks uuesti läbi hagiavaldus, mille Üldkohus jättis rahuldamata. Seega ei vasta apellatsioonkaebus ELTL artikli 256 nõuetele koostoimes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõiguga ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõikega 2.

19 Sellega seoses tuleb tõdeda, et komisjon ei ole oma väidetes esitanud nende põhjendatuse hindamiseks vajalikke täpsustusi. Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab komisjon, esitab Ungari oma apellatsioonkaebuses muu hulgas väited, et Üldkohus on rikkunud õigusnorme, mis puudutavad esiteks komisjoni kaalutlusruumi abi maksmise peatamise korralduste tegemisel ja teiseks selle institutsiooni kohustust nimetatud korraldusi põhjendada.

20 Järelikult tuleb tagasi lükata komisjoni etteheide asja läbivaatamist takistava asjaolu esinemise kohta, millele ta apellatsioonkaebuse vastu tugineb.

Menetlusse astuja väidete vastuvõetavus

Poolte argumendid

21 Komisjon väidab, et Poola Vabariigi teine väide, mis on seotud Ungari apellatsioonkaebuse teise väitega, kuid kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse teisi osasid, ning tema kolmas väide, mis ei vasta apellatsioonkaebuse ühelegi väitele, muudavad vaidluse eset ning on seetõttu vastuvõetamatud.

Euroopa Kohtu hinnang

22 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõigu kohaselt piirdub menetlusse astumise avaldus ühe poole nõuete toetamisega. Kodukorra artiklis 132, mida kohaldatakse sama kodukorra artikli 190 alusel Euroopa Kohtus toimuvale apellatsioonimenetlusele, on sätestatud, et menetlusse astuja seisukohad sisaldavad menetlusse astuja väiteid ja argumente.

23 Seega ei ole nende sätetega vastuolus see, kui menetlusse astuja esitab argumente, mis erinevad selle poole argumentidest, keda ta toetab, tingimusel et ta soovib üksnes tema nõudeid toetada või vastaspoole nõuded rahuldamata jätta (23. veebruari 1961. aasta kohtuotsus De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg *vs*. Ülemamet, 30/59, EU:C:1961:2, punktid 37 ja 38, ning 19. novembri 1998. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs*. nõukogu, C-150/94, EU:C:1998:547, punkt 36).

24 Järelikult ei saa Poola Vabariigi väiteid, mis on esitatud Ungari nõuete toetuseks, tunnistada vastuvõetamatuks põhjendusel, et need täiendavad apellatsioonkaebuse teist väidet, kritiseerides vaidlustatud kohtuotsuse teisi osi ning sisaldavad argumenti, mida apellatsioonkaebuses ei ole esitatud.

25 Osalise vastuvõetamatuse vastuväide, mille komisjon esitas Poola Vabariigi menetlusse astumise peale, tuleb seega tagasi lükata.

Sisulised küsimused

26 Ungari esitab oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet: esiteks, et Üldkohus tõlgendas vääralt määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud abi maksmise peatamise korralduste tegemise tingimusi, teiseks, et Üldkohus moonutas teatavaid tema argumente, ja kolmandaks, et Üldkohus rikkus põhjendamiskohustust ning kohaldas vääralt ELTL artiklit 296 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõiget 1.

Apellatsioonkaebuse esimese väite neljas osa

– Poolte argumendid

27 Ungari valitsuse sõnul jättis Üldkohus tähelepanuta, et abi maksmise peatamise korraldus peab olema kooskõlas EL toimimise lepingu ja liidu õiguse üldpõhimõtetega. Üldkohus märkis küll vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et „[liidu kohtu] kontroll [ei piirdu] ainult nende tingimustega, mis on ette nähtud määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1, ja võib laieneda eelkõige sellele, kas abi maksmise peatamise korraldus on kooskõlas EL toimimise lepinguga ja õiguse üldpõhimõtetega“. Siiski piirdus Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 70 ja 71 abi maksmise peatamise korralduse vastuvõtmise tingimuste puhul kahe tingimusega, mis on ette nähtud määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1. Samuti piirdus tema analüüs nimetatud kohtuotsuse punktis 87 ainult selle artikliga. Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 95 ja 134 Ungari valitsuse arvates sama õigusnormi, kui ta otsustas, et kui komisjon määrab määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel meetme peatamise, ei ole ta kohustatud veenduma, et abi maksmise peatamise korraldus on vajalik ja proportsionaalne.

28 Komisjon leiab omalt poolt, et puudub vastuolu ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktide 71 ja 95 ning teiselt poolt selle kohtuotsuse punktide 86 ja 98 vahel. Nimelt tuleb punkte 86 ja 98 tõlgendada, võttes arvesse nimetatud kohtuotsuse punkte 130 ja 134, mille kohaselt abi maksmise peatamise korralduse vastuvõtmise otstarbekus on piisavalt põhjendatud ELTL artikli 108 lõike 3 tuvastatud rikkumise olemasoluga ning seda ei ole seega vaja rohkem põhjendada. Nimelt kohaldatakse ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud keeldu veel enne, kui komisjon võtab vastu ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse. ELTL artikli 108 lõike 3 rikkumisega on tegemist juba, kui liikmesriik rakendab abimeedet ilma sellest komisjonile teatamata. Kõnealuse liikmesriigi meetme kvalifitseerimine ebaseaduslikuks riigiabiks kujutab endast määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 sätestatud sisulist tingimust. Seetõttu leiab komisjon, et on vastuoluline, et Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 135–137, et komisjon pidi abi maksmise peatamise korralduse tegemise otsuses esitama põhjused, miks ta peab vähetõenäoliseks, et liikmesriik järgib seda keeldu.

29 Eespool nimetatud vastuolu arvestades palub komisjon Euroopa Kohtul asendada vaidlustatud kohtuotsuse punktides 135–137 esitatud põhjendused nii, et need vastaksid selle kohtuotsuse punktides 70, 71, 130 ja 134 esitatud põhjendustele.

– Euroopa Kohtu hinnang

30 ELTL artikli 108 lõikes 3 on kehtestatud liikmesriikidele kohustus informeerida komisjoni kõikidest plaanidest abi määramise või muutmise kohta. ELTL artiklis 109 on Euroopa Liidu Nõukogu volitatud kehtestama muu hulgas ELTL artikli 108 lõike 3 kohaldamise tingimused. Selle alusel võttis nõukogu vastu määruse nr 659/1999.

31 Kui asjaomane liikmesriik ei peata kõnealuse meetme rakendamist, et täita enne komisjoni või vajaduse korral nõukogu heakskiitu uue abi või olemasoleva abi muutmise kohustust, mis tuleneb ELTL artikli 108 lõike 3 viimasest lausest ja määruse nr 659/1999 artiklist 3, võib komisjon selle määruse artikli 11 lõike 1 kohaselt pärast seda, kui ta on andnud liikmesriigile võimaluse esitada oma

märkused, teha otsuse, millega ta teeb liikmesriigile korralduse see rakendamine kuni abi kokkusobivuse kohta otsuse tegemiseni peatada (9. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2001:528, punkt 46).

32 Määruse nr 659/1999 artikli 4 lõikes 4 on ette nähtud, et kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada ametliku uurimismenetluse. Kui komisjon saab teada meetmest, millest ei ole teatatud ja mille puhul ta leiab, et tegemist võib olla uue abiga või olemasoleva abi muutmisega, võib ta samuti nõuda selle määruse artikli 10 lõike 2 alusel asjaomaselt liikmesriigilt teabe esitamist ning vajaduse korral otsustada algatada määruse artikli 13 lõike 1 teise lause alusel ametlik uurimismenetlus.

33 Igal juhul on asjaomane liikmesriik sellise meetme suhtes ametliku uurimismenetluse algatamisel, mille kohta komisjon eeldab, et tegemist on uue abiga, kohustatud selle rakendamise peatama (vt selle kohta 30. juuni 1992. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, C-312/90, EU:C:1992:282, punkt 17; 9. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2001:528, punkt 59; 10. mai 2005. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2005:275, punkt 39, ning 9. juuni 2011. aasta kohtuotsus Diputación Foral de Vizcaya jt *vs.* komisjon, C-465/09 P–C-470/09 P, ei avaldata, EU:C:2011:372, punkt 92).

34 Teatamata meetme suhtes ametliku uurimismenetluse algatamine ei too siiski asjaomase liikmesriigi jaoks kaasa samu tagajärgi nagu määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel abi maksmise peatamise korralduse tegemine. Tõsi küll, see liikmesriik peab mõlemal juhul asjaomase meetme rakendamise peatama. Komisjonil on määruse nr 659/1999 artikli 12 alusel lubatud pöörduda liikmesriigi kohustuste rikkumise hagiga vahetult Euroopa Kohtusse siiski ainult abi maksmise peatamise korralduse täitmata jätmisel (vt selle kohta 9. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2001:528, punkt 60).

35 Euroopa Kohus on otsustanud, et abi maksmise peatamise korralduse võib teha nii ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse tegemisega samal ajal kui ka pärast seda (9. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2001:528, punkt 47). Abi maksmise peatamise korralduse otsuse võib nimelt teha pärast ametliku uurimismenetluse algatamist, kui asjaomane liikmesriik ei ole alates selle menetluse algatamisest peatanud uuritava meetme rakendamist.

36 Ungari esitas kahes kohtuasjas, milles tehti vaidlustatud kohtuotsus, Üldkohtule hagid abi maksmise peatamise korralduste peale, mis tehti kahe kritiseeritud maksumeetme suhtes samal ajal ja sama otsusega kui ametliku uurimismenetluse algatamine.

37 Ungari märkis Üldkohtule esitatud hagiavalduse esimeses väites eelkõige, et abi maksmise peatamise korralduse tegemiseks on lisaks kahe määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud tingimuse täitmisele – nimelt, et komisjon on kõnealuse liikmesriigi meetme ajutiselt kvalifitseerinud ebaseaduslikuks riigiabiks ja asjaomase liikmesriigiga on seoses kavandatava korraldusega konsulteeritud – nõutud, et see korraldus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Võttes aga arvesse samal ajal vastu võetud ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse peatavat mõju, oleks abi maksmise peatamise korraldus selle liikmesriigi arvates põhjendatud üksnes siis, kui komisjon oleks mõistlikult võinud arvata, et ta ei täida neid kohustusi, mida ei saa aga millelegi tuginedes kinnitada.

38 Ungari väidab apellatsioonkaebuse esimese väite neljandas osas, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta vastas vaidlustatud kohtuotsuses eelmises punktis toodud argumendile. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70, 71, 95 ja 134 korduvalt ekslikult, et abi maksmise peatamise korralduse tegemine sõltub ainult kahest määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud tingimusest, jättes selle kontrollimise, kas abi maksmise peatamise korraldus on proportsionaalne, komisjoni kohustuseks.

39 Kõigepealt tuleb korrata, et määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 on sätestatud, et „[p]ärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriigilt nõutakse ebaseadusliku abi peatamist, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja [sise]turu kokkusobivuse kohta (edaspidi „abi maksmise peatamise korraldus“)“.

40 Selle sätte enda sõnastusest nähtub, et komisjonil on võimalus, kuid ei ole kohustust teha abi maksmise peatamise korraldust puudutav otsus (vt selle kohta 9. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-400/99, EU:C:2001:528, punkt 46). Järelikult, kuna ei ole tegemist piiratud pädevuse juhtumiga, on tal kaalutlusõigus sellise meetme võtmise otsustamiseks. Kui komisjonil on kaalutlusõigus, peab ta seda aga kasutama liidu õiguse üldpõhimõtteid arvesse võttes (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Schindler Holding jt *vs.* komisjon, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 59).

41 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte, et liidu institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, kusjuures olukorras, kus on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb valida kõige vähem piirav meede, ning põhjustatud ebameeldivused ei tohi olla taotletavate eesmärkidega arvestades ülemäära suured (17. mai 1984. aasta kohtuotsus Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, punkt 25, ning 30. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* nõukogu (Vahemere mõõkkala püügikvoot), C-611/17, EU:C:2019:332, punkt 55). Seda põhimõtet on korratud ELL artikli 5 lõikes 4 ning EL lepingule ja EL toimimise lepingule lisatud protokolli (nr 2) subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta artiklis 1.

42 Eeltoodust tuleneb, et määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel tehtud abi maksmise peatamise korraldus peab järgima proportsionaalsuse põhimõtet, see tähendab, et ei tohi ületada piire, mis on selle sättega taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivad ja vajalikud. Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 33, on komisjonile selliste liikmesriikidele antavate korralduste tegemiseks antud pädevuse eesmärk tagada abikavade rakendamise keelu järgimine kuni lõpliku otsuseni nende kokkusobivuse kohta. Seda täiendab komisjoni pädevus pöörduda lühema tähtaja jooksul vahetult Euroopa Kohtusse, selleks et kohus tuvastaks liikmesriigi kohustuste rikkumise, mis kujutab endast ebaseadusliku abi andmises kahtlustatava meetme rakendamist liikmesriigi poolt.

43 Seda eesmärki silmas pidades on abi maksmise peatamise korralduse tegemine põhjendatud, kui asjaomane liikmesriik ei ole pärast ametliku uurimismenetluse algatamist uuritava meetme rakendamist peatanud, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 35. Samuti võib siiski olla asjakohane teha abi maksmise peatamise korraldus ametliku uurimismenetluse algatamise otsusega samal ajal, kui komisjonil on piisavalt tõendeid selle kohta, et asjaomasel liikmesriigil ei ole kavatsust kontrollitava meetme rakendamist peatada, mille kohustus kaasneb ametliku uurimismenetluse algatamisega, ning ennetada seda, et Euroopa Kohtule tuleb seega esitada liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise hagi.

44 Vastuseks hagiavalduse esimesele väitele, mida on korratud käesoleva kohtuotsuse punktis 37, määratles Üldkohus abi maksmise peatamise korralduse õiguspärasuse tingimused vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70 ja 71 järgmiselt:

„70 Sellise korralduse vastuvõtmise tingimused, mis on kehtestatud määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1, piirduvad sisulise tingimusega, s.o komisjoni poolt selles menetlusstaadiumis siseriikliku meetme kvalifitseerimine ebaseaduslikuks riigiabiks, ning menetlusliku tingimusega, s.o asjaoluga, et asjaomasele liikmesriigile antakse võimalus esitada oma seisukoht.

71 Ükski muu tingimus ei pea olema täidetud selleks, et komisjonil oleks õigus vastu võtta korraldust määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel, ning tuleb rõhutada, et see olukord on seadusandja tahte, mitte tema tegematajätmise küsimus, nagu väidab Ungari. Nimelt ei ole nimetatud artikli, mis

peegeldab eespool punktis 30 viidatud väljakujunenud kohtupraktikast tulenevat õiguslikku olukorda, sõnastust määrusega nr 659/1999 tehtud muudatustega muudetud ning see on uues määruses 2015/1589 üle võetud algsel kujul."

45 On tõsi, et eraldi võetuna võib neid punkte mõista nii, et need kohustavad komisjoni abi maksmise peatamise korralduse tegemisel üksnes järgima määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 sõnaselgelt ette nähtud tingimusi ja vabastavad seega komisjoni kohustusest hinnata selle abi maksmise peatamise korralduse vajalikkust.

46 Siiski tuleb need asetada Üldkohtu arutluskäiku tervikuna. See kordas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 aga, et „liidu kohtu kontroll ei piirdu üksnes määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud tingimustega ning võib muu hulgas hõlmata abi maksmise peatamise korralduse kooskõla EL toimimise lepinguga ja õiguse üldpõhimõtetega". Lisaks analüüsis Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 94 ja järgmistes punktides, kas komisjon järgis vaidlusaluste abi maksmise peatamise korralduste tegemisel proportsionaalsuse põhimõtet. Täpsemalt analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98 ja 99, kas need korraldused olid sobivad ja vajalikud ELTL artiklitega 107 ja 108 taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas kas sellest tulenevad ebamugavused on mõõdukad, võrreldes nende sätetega taotletavate eesmärkidega. Lõpuks järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102, et komisjon ei rikkunud vaidlusaluste korralduste tegemisel proportsionaalsuse põhimõtet.

47 Eeltoodust tuleneb, et komisjon ei ole rikkunud institutsioonide kohustust järgida kõigis oma aktides proportsionaalsuse põhimõtet. Seetõttu tuleb esimese väite neljas osa tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimene osa

– *Poolte argumendid*

48 Ungari valitsus heidab apellatsioonkaebuse kolmandas väites Üldkohtule ette, et viimane andis abi maksmise peatamise korralduste põhjendamise nõuetele väära õigusliku hinnangu.

49 Selle väite esimeses osas leiab Ungari valitsus sisuliselt, et Üldkohus tegi asjaolude õiguslikul kvalifitseerimisel vea, kui ta jõudis järeldusele, et abi maksmise peatamise korraldus on piisavalt põhjendatud.

50 Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 135 küll õigesti, et kui abi maksmise peatamise korraldus sisaldub ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses, peab korralduse põhjendus võimaldama aru saada, miks asjaomane liikmesriik ei täida kohustust peatada uuritud meetmete rakendamine. Üldkohus eksis aga, kui ta leidis, et vaidlusalustes otsustes esitatud teave võimaldas neist aru saada nii, et komisjoni arvates oli Ungaril kavatsus asjaomaseid meetmeid uurimismenetluse ajal mitte peatada.

51 Esiteks tõlgendas Üldkohus nendes otsustes sisalduvat viidet sellele, et Ungari ametivõimud vaidlustasid esialgse riigiabiks kvalifitseerimise, vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136 ekslikult kui viidet sellisele kavatsusele. Kui see nii oleks, ei saaks liikmesriik komisjoni analüüsi vaidlustada, ilma et teda kahtlustataks selles, et ta soovib liikmesriigi meetmeid rakendada, vaatamata nende suhtes uurimismenetluse algatamisele.

52 Teiseks, vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus, ei saa ka vaidlusalustes otsustes sisalduvat viidet sellele, et liikmesriigi ametiasutused ei reageerinud komisjoni üleskutsele esitada oma märkused võimaliku abi maksmise peatamise korralduse tegemise kohta, käsitada põhjendusena. See tähendab kuritarvitava tõlgenduse andmist vaikimisele, mida komisjon ei ole ka ise selliselt tõlgendanud.

53 Kolmandaks tugines Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 vaidlusaluste otsuste põhjendusena ekslikult Ungari ametiasutuste suhtumisele teises uurimismenetluses, samas kui seda suhtumist nendes otsustes ei mainitud ja miski ei viita sellele, et komisjon oleks seda arvesse võtnud. Üldkohus eksis, kui leidis, et see asjaolu oli üks põhjenduste osa.

54 Neljandaks ei ole vaidlusalustest otsustest tulenevalt ammugi õigustatud Üldkohtu tõlgendus, et nendes ei ole kusagil mainitud nende meetmete rakendamise ohtu, mida liikmesriigi ametiasutused uurimismenetluse käigus analüüsisid.

55 Viiendaks lükkab vaidlusaluste otsuste põhjendustele antud Üldkohtu hinnangu ümber komisjon ise, kes on kogu menetluse vältel ja eelkõige kohtuistungil pidevalt väitnud, et tal tuleb järgida üksnes määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 nimetatud sisulisi ja menetluslikke tingimusi.

56 Komisjon leiab, et arvestades abi maksmise peatamise korralduse vastuvõtmise asjaolusid, leidis Üldkohus õigesti, et Ungari ametiasutustel oli võimalik mõista, miks komisjon seda otsustas.

– Euroopa Kohtu hinnang

57 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu institutsioonide aktide põhjendus, mida nõutakse ELTL artiklis 296, olema kohandatud asjasse puutuva õigusakti laadiga ning sellest peab selgelt ja üheselt mõistetavalt ilmnema õigusakti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli. Põhjendamiskohustuse hindamisel tuleb arvesse võtta kõiki juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, toodud põhjenduste olemust ning huvi, mis võib akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, olla selgituste saamiseks. Ei ole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendused vastavad ELTL artiklis 296 sätestatud nõuetele, tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastusest, vaid ka kontekstist ja kõikidest asjaomast valdkonda reguleerivatest õigusnormidest lähtudes (10. märtsi 2016. aasta kohtuotsus HeidelbergCement *vs.* komisjon, C-247/14 P, EU:C:2016:149, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

58 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 40, on abi maksmise peatamise korralduse tegemine komisjoni jaoks vaid võimalus, isegi kui määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud kaks tingimust on täidetud. Seega on vaja erilist põhjendatust selleks, et institutsioon võtaks vastu sellise otsuse. Nagu on aga korratud eelmises punktis, tuleb institutsioonide aktide põhjendamise kohustuse kohaselt iga otsuse põhjendustest selle adressaadile teatada, et ta saaks nende põhjendatust hinnata ja vajaduse korral kasutada kõiki asjaolusid silmas pidades oma õigust esitada hagi. Põhjenduste teatavakstegemine on nõutav ka selleks, et liidu kohus saaks kontrollida abi maksmise peatamise korralduse õiguspärasust proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast ning kontrollida, kas komisjon ei ole kasutanud talle määruse nr 659/1999 artikli 11 lõikega 1 antud võimalust põhjendamatult.

59 Käesolevas asjas kõne all oleval juhul, kui abi maksmise peatamise korraldus võetakse vastu samal ajal kui ametliku uurimismenetluse algatamise otsus, on komisjoni poolt selle esitamise põhjused tingimata seotud prognoosiga, et asjaomane liikmesriik ei peata kõnealuse meetme rakendamist, vaatamata uurimismenetluse algatamisele. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 34, on abi maksmise peatamise korralduse ainus täiendav mõju võrreldes ametliku uurimismenetluse algatamisega võimaldada komisjonil juhul, kui ta ei täida oma kohustust peatada uuritava meetme rakendamine, esitada määruse nr 659/1999 artikli 12 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi otse Euroopa Kohtule. Järelikult, kui komisjon ei oleks kohustatud juhul, kui abi maksmise peatamise korraldus võetakse vastu samal ajal otsusega algatada ametlik uurimismenetlus, välja tooma põhjusi, miks ta leiab, et liikmesriik ei täida abi maksmise peatamise kohustust, ning kaalub sellest tulenevalt juba Euroopa Kohtusse pöördumist, oleks ta vabastatud seda abi maksmise peatamise korralduse põhjendamisest põhjendamiskohustust rikkudes.

60 Seega kordas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 135 õigesti, et „sellises olukorras nagu käesolevas asjas, milles abi maksmise peatamise korraldus sisaldub otsuses alustada ametlikku uurimismenetlust, arvestades ulatuslikku kaalutlusruumi, mis komisjonil määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel on, ning abi maksmise peatamise korralduse selle määruse artiklist 12 tulenevat konkreetset õigusmõju, tuleb asuda seisukohale, et otsus võtta vastu selline korraldus peab võimaldama aru saada, miks ei ole asjaomane liikmesriik komisjoni arvates täitnud ELTL artikli 108 lõikest 3 tulenevat kohustust ja peatada ametliku uurimismenetluse alustamise järel analüüsitud meetmete täitmine“.

61 Ungari leidis Üldkohtule esitatud hagiavalduse kolmandas väites, et vaidlusalused abi maksmise peatamise korraldused ei olnud piisavalt põhjendatud, kuna komisjon ei olnud esitanud nende tegemist õigustavaid põhjusi.

62 Üldkohus lükkas selle väite tagasi, tuginedes kolmele asjaolule.

63 Esiteks märkis ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136, et vaidlusalustest otsustest nähtub, et vastuseks komisjoni 17. märtsi ja 13. aprilli 2015. aasta teabekirjadele väitsid Ungari ametiasutused, et kõnealused liikmesriigi meetmed ei kujuta endast riigiabi. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 93 märkis, on liikmesriigil siiski täielik õigus ennast kaitsta, väites, et asjaomane meede ei kujuta endast riigiabi. Järelikult ei saa sellest järeldada suurenenud ohtu, et liikmesriik ei austa ELTL artikli 108 lõike 3 õiguslikke tagajärgi, eriti kui – nagu käesolevas asjas – asjasse puutuv õigusküsimus on vaieldav.

64 Teiseks mainis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse samas punktis 136, et vaidlusalustes otsustes on mainitud, et Ungari ametiasutused ei olnud reageerinud komisjoni palvele esitada oma märkused abi maksmise peatamise korralduse kohta, mis kavatseti vastu võtta. Üldkohtu hinnangu kohaselt võimaldas see tõsiasi asjaolusid arvestades mõista, et esines oht, et asjaomaseid liikmesriigi meetmeid rakendatakse, vaatamata ametliku uurimismenetluse algatamisele.

65 Kuigi määruse nr 659/1999 artikli 11 lõige 1 näeb siiski ette, et enne abi maksmise peatamise korralduse tegemist peab komisjon võimaldama asjaomasel liikmesriigil esitada selle meetme kohta oma märkused, ei kohusta see aga – nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 94 õigesti märkis – seda liikmesriiki märkusi esitama. Järelikult asjaolu, et Ungari ei esitanud märkusi abi maksmise peatamise korralduse võimaliku vastuvõtmise kohta, ei ole piisav, õigustamaks komisjoni kartust, et see liikmesriik hakkab vaidlusaluseid meetmeid ellu viima.

66 Kolmandaks ja viimasena mainis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 asjaolu, et Ungari ametiasutused ei peatanud mõni kuu enne vaidlusaluste korralduste vastuvõtmist neid meetmeid, vaatamata sellele, et komisjon algatas ametliku uurimismenetluse Ungari maksumeetmete suhtes, mis põhinesid samal skeemil kui käesolevas kohtuasjas kõne all olevad liikmesriigi meetmed. Kuid nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 99, ei kuulu see asjaolu vaidlusaluste korralduste vastuvõtmise konteksti, vastupidi sellele, mida Üldkohus kinnitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137. Lisaks, kui see Ungari varasem käitumine on komisjoni jaoks määrav näitaja, oleks viimane pidanud seda vaidlusalustes otsustes mainima, mis aga nii ei ole.

67 Eespool esitatud kaalutlusi arvestades leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 138 vääralt, et „Ungari ametiasutustel oli võimalik mõista, miks komisjon otsustas vaidlusalustes otsustes tõepoolest kohaldada abi maksmise peatamise korraldust“. Seega tuleb apellatsioonkaebuse kolmanda väitega nõustuda.

Poola Vabariigi menetlusse astumise avalduse kolmas väide

– *Poolte argumendid*

68 Poola Vabariik leiab menetlusse astumise avalduse kolmandas väites, et Üldkohus rikkus ELTL artikli 264 lõiget 1, kui ta lisas vaidlusalustes otsustes antud hinnangule Ungari argumentide tagasilükkamiseks oma hinnangu. Üldkohus leidis nii vaidlustatud kohtuotsuse punktides 135 ja 136, et selleks, et asuda seisukohale, et abi maksmise peatamise korralduse otsuste tegemine oli põhjendatud, võttis komisjon arvesse ohtu, et Ungari rakendab kõnealuseid meetmeid, vaatamata ametliku uurimismenetluse algatamisele. See hinnang tuleneb Üldkohtu enda arutluskäigust, mida vaidlusaluste otsuste põhjendused ei toeta. Üldkohus ei saa aga mingil juhul asendada õigusakti vastuvõtja põhjendusi enda omadega.

69 Komisjon möönab, et vaidlusalused otsused ei sisalda põhjusi, miks ta leidis, et Ungari ei kavatsenud kõnealuse abi andmist peatada. Ta leiab siiski, et ta põhjendas neid otsuseid piisavalt, märkides, et abimeetmed jõustusid enne nendest teatamist.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

70 Siinkohal tuleb meenutada, et Euroopa Kohtul ja Üldkohtul on ELTL artiklis 263 sätestatud seaduslikkuse kontrolli raames pädevus lahendada hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, asutamislepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine. ELTL artiklis 264 on ette nähtud, et kui hagi on põhjendatud, tunnistatakse asjasse puutuv õigusakt tühiseks. Euroopa Kohus ja Üldkohus ei saa seega mingil juhul asendada vaidlustatud õigusakti vastuvõtja põhjendust enda omaga (28. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Portugal *vs.* komisjon, C-246/11 P, EU:C:2013:118, punkt 85 ja seal viidatud kohtupraktika).

71 Nagu on korratud käesoleva kohtuotsuse punktides 63 ja 64, leidis Üldkohus käesolevas asjas, et vaidlusalused abi maksmise peatamise korraldused vastavad institutsioonide aktide põhjendamise nõudele, tuginedes asjaolule, et vaidlusalustest otsustest nähtub esiteks, et Ungari ametiasutused väitsid, et kõnealused liikmesriigi meetmed ei kujuta endast riigiabi, ja teiseks, et need ametiasutused ei olnud vastanud komisjoni üleskutsele esitada talle oma märkused kavandatud abi maksmise peatamise korralduste kohta. Üldkohus leidis, et need põhjendused võimaldavad mõista, et komisjoni hinnangul esineb vaidlusaluste meetmete rakendamise oht. Lisaks leidis Üldkohus, et konteksti osana tuleb arvesse võtta – isegi kui vaidlusalused otsused neile ei viita – asjaolu, et Ungari ametiasutused ei peatanud maksumeetmeid, mida käsitles varasem ametlik uurimismenetlus, mis oli algatatud paar kuud varem.

72 Sõltumata faktist, et need asjaolud ei saa olla vaidlusaluste otsuste piisav põhjendus, nagu on sedastatud eespool, tuleb tõdeda, et neid ei ole nendes otsustes esitatud, mida komisjon ka ise ka tunnistab. Viimane väidab kostja vastuses vastupidi, et tal ei tulnud esitada põhjusi, miks ta pidas tõenäoliseks, et Ungari ei täida otsuseid, millega teda kohustati kõnealuste meetmete kohaldamist peatama. Ta leiab samuti, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 135–137 esitatud põhjendused on vastuolus selle kohtuotsuse punktides 70, 71, 130 ja 134 esitatutega. Komisjon tunnistas ka oma märkustes Poola Vabariigi menetlusse astuja seisukohtade kohta, et vaidlusalustes otsustes ei ole konkreetseid selgitusi põhjuste kohta, miks ta leidis, et Ungari ei kavatsenud kõnealuse abi andmist peatada. Need argumendid on pealegi kooskõlas selle kaalutlusõiguse ulatusega, mis komisjonil tema väitel määruse nr 659/1999 artikli 11 lõike 1 alusel abi maksmise peatamise korralduse tegemiseks on, nagu nähtub nii Üldkohtule kui ka Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest.

73 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et Üldkohus lisas komisjoni esitatud põhjendustele oma põhjendused ja ületas nii oma pädevuse piire.

74 Järelikult tuleb nõustuda ka Poola Vabariigi menetlusse astumise avalduse kolmanda väitega.

75 Kõikidest eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et vaidlustatud kohtuotsus tuleb tühistada.

Hagimenetlus Üldkohtus

76 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus, kui ta tühistab Üldkohtu otsuse, suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks või teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab.

77 Käesoleval juhul tuleb Euroopa Kohtul teha endal lõplik otsus käesolevas asjas, mille menetlusstaadium seda lubab.

78 Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 69, möönis komisjon ise, et vaidlusalustes otsustes ei ole selgitatud põhjusi, miks komisjon leidis, et Ungari ei peatanud kõnealuseid meetmeid, vaatamata ametliku uurimismenetluse algatamisele. Abi maksmise peatamise korraldused oleksid pidanud olema selles osas põhjendatud, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 58, ning nii leidis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 135. Järelikult on vaidlusalused abi maksmise peatamise korraldused ebapiisavalt põhjendatud ja rikuvad ELTL artiklit 296. Ungari esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse kolmanda väitega tuleb seega samuti nõustuda.

79 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et vaidlusaluste otsustega vastu võetud abi maksmise peatamise korraldused tuleb tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida selle hagiavalduse teisi väiteid.

Kohtukulud

80 Kodukorra artikli 184 lõige 2 sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise.

81 Selle kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida nimetatud kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Ungari on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb Ungari kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsioonimenetluses välja mõista komisjonilt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.

82 Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mida selle kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse ka apellatsioonimenetluse suhtes, kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

83 Poola Vabariik kannab apellatsioonimenetluses menetlusse astujana oma kulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 25. aprilli 2018. aasta otsus Ungari *vs.* komisjon (T-554/15 ja T-555/15, EU:T:2018:220).**

2. **Tühistada komisjoni 15. juuli 2015. aasta otsus C(2015) 4805 final Riigiabi SA.41187 (2015/NN) – Ungari – ravikindlustusmaks tubakatööstuses ning komisjoni 15. juuli 2015. aasta otsus C(2015) 4808 final Riigiabi SA.40018 (2015/C) (ex 2014/NN) – 2014. aasta muudatusettepanek – Ungari toiduahela järelevalvetasu, kuivõrd neis on tehtud korraldus peatada vastavalt tubakatööstuse ettevõtjate ravikindlustusmaksete ning Ungari toiduahela**

järelevalvetasu progresseeruvate maksumäärade kohaldamine investeeringute korral, nagu need tulenevad 2014. aasta XCIV seadusest tubakatööstuse ettevõtjate ravikindlustusmaksu kohta ning 2008. aasta XLVI seadusest toiduahela ja selle ametliku järelevalve kohta.

3. **Mõista Ungari kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsiooniastmes välja Euroopa Komisjonilt ning jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda.**

4. **Jätta Poola Vabariigi kui apellatsioonimenetluses menetlusse astuja kohtukulud tema enda kanda.**

Allkirjad